

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε και συνεδρίασε την 17^η Φεβρουαρίου 2000, ημέρα Πέμπτη και ώρα 9 π.μ., στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, με την εξής σύνθεση :

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος

Μέλη: Νικόλαος Στυλιανάκης,

Παναγιώτης Μαντζουράνης αναπληρωτής, κωλυομένου του τακτικού Χαριλάου Χάρακα,

Κωνσταντίνος Ηλιόπουλος,

Λεωνίδας Νικολούζος,

Γεώργιος Τριανταφυλλάκης, κωλυομένης της τακτικής κ. Μελίνας Μουζουράκη,

Χαρίσιος Ταγαράς και

Ιωάννης Κατσουλάκος

Γραμματέας: Αικατερίνη Τριβέλη, κωλυομένης της τακτικής κ. Αλεξάνδρας-Μαρίας Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν παρευρέθηκαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της Συνεδριάσεως ήταν ο **προληπτικός έλεγχος της από 15.12.1999 γνωστοποιηθείσας στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, βάσει του άρθρου 4β του ν.703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωσης επιχειρήσεων**, η οποία πραγματοποιείται με την εξαγορά του συνόλου του μετοχικού κεφαλαίου των εταιρειών **NORDSTERN COLONIA HELLAS A.E.Γ.Α.** και **NORDSTERN COLONIA HELLAS A.E.Α.Ζ.** από τον **Παύλο Ψωμιάδη** και τις εταιρείες **ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.** και **ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α.Ζ.**.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν οι γνωστοποιούντες τη συγκέντρωση κ. Παύλο Ψωμιάδη, ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α. και ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α.Ζ. δια του πληρεξουσίου τους δικηγόρου κου Νικόλαος Τραταρός και του νομίμου εκπροσώπου τους κ. Σταματίου Καρρά, Διευθυντή Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών και μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου των ως άνω δύο εταιρειών.

Στην αρχή της συνεδριάσεως το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια, κα Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Γραμματείας επί της υποθέσεως και κατέληξε προτείνοντας να μην απαγορευθεί η κρινόμενη συγκέντρωση δεδομένου ότι δεν αναμένεται ότι θα έχει ως αποτέλεσμα τον αισθητό περιορισμό του ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές τις οποίες αυτή αφορά.

Στη συνέχεια έλαβαν το λόγο οι πληρεξούσιοι δικηγόροι και νόμιμοι εκπρόσωποι των παρισταμένων μερών, οι οποίοι ανέπτυξαν τις θέσεις αυτών, παρέσχον πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν από την Επιτροπή να μην απαγορευθεί η συγκέντρωση.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε Διάσκεψη την 8^η Μαρτίου 2000, στην ίδια ως άνω αίθουσα 611, κατά την οποία, αφού έλαβε υπ' όψη της όλα τα στοιχεία και τα έγγραφα του

φακέλου που σχηματίστηκε, την Εισήγηση της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τους ισχυρισμούς, τις απόψεις και τις εξηγήσεις των ενδιαφερομένων εταιρειών και την ενώπιον της Επιτροπής διεξαχθείσα διαδικασία,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

I. Επειδή, κατά μεν τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 2 εδ.. β του ν. 703/77, όπως ισχύει, «συγκέντρωση πραγματοποιείται, όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη μία τουλάχιστο επιχείρηση ή περισσότερες επιχειρήσεις αποκτούν, άμεσα ή έμμεσα, με αγορά συμμετοχών στο κεφάλαιο ή στοιχείων του ενεργητικού, με σύμβαση ή με άλλον τρόπο, τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μίας ή περισσοτέρων επιχειρήσεων», κατά τη διάταξη του άρθρου 4β παρ. 1 αυτού ως άνω νόμου, όπως ισχύει, «κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας, ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης, όταν: α) το μερίδιο αγοράς των προϊόντων ή υπηρεσιών που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ, αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της, τουλάχιστον είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται ή β) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ανέρχεται στην εθνική αγορά τουλάχιστον στο σε δραχμές ισόποσο των εβδομήντα πέντε εκατομμυρίων (75.000.000) Ευρώ και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, κάθε μία χωριστά συνολικό κύκλο εργασιών άνω του σε δραχμές ισόποσου των επτά εκατομμυρίων (7.000.000) Ευρώ» και κατά τις διατάξεις του άρθρου 4γ παρ. 1 και 2 αυτού νόμου, όπως αυτό ισχύει «1. Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων, που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης. 2. Για την εκτίμηση της δυνατότητας μιας συγκέντρωσης να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό υπό την έννοια της παρ.1 του παρόντος άρθρου λαμβάνονται υπόψη ιδιαίτερα η διάρθρωση όλων των σχετικών αγορών, ο πραγματικός ή δυνητικός ανταγωνισμός εκ μέρους επιχειρήσεων εγκατεστημένων εντός ή εκτός Ελλάδος, η ύπαρξη νομικών ή πραγματικών εμποδίων εισόδου στην αγορά, η θέση των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων στην αγορά και η χρηματοδοτική και οικονομική δύναμή τους, οι δυνατότητες επιλογής των προμηθευτών και των χρηστών από τις επιχειρήσεις και από άλλες ανταγωνιστικές ή δυνητικά ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, η πρόσβαση τους στις πηγές εφοδιασμού ή στις αγορές διάθεσης των προϊόντων, η εξέλιξη της προσφοράς και της ζήτησης των οικείων αγαθών και υπηρεσιών, τα συμφέροντα των ενδιαμέσων και τελικών καταναλωτών και η συμβολή στην εξέλιξη της τεχνικής και οικονομικής προόδου, υπό τον όρο ότι η εξέλιξη αυτή είναι προς το συμφέρον των καταναλωτών και δεν αποτελεί εμπόδιο για τον ανταγωνισμό.»

II. Επειδή από τα έγγραφα του φακέλου που σχηματίστηκε, τους ισχυρισμούς και τις εξηγήσεις του πληρεξουσίου δικηγόρου της αιτούσας εταιρείας και την όλη ενώπιον της Επιτροπής διεξαχθείσα διαδικασία προέκυψαν τα εξής:

Π.1 Την 6.12.1999 υπογράφηκε συμφωνία πώλησης μετοχών, αφενός μεταξύ των εταιρειών AXA COLONIA VERSICHERUNG A.G. και AXA COLONIA LEBENSVERSICHERUNG A.G. (“Πωλήτριες”) και αφετέρου του Παύλου Ψωμιάδη και των εταιρειών ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α. και ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α.Ζ. (“Αγοραστές”), δυνάμει του οποίου, οι ανωτέρω Πωλήτριες συμφωνούν να μεταβιβάσουν στους Αγοραστές, το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου των θυγατρικών τους εταιρειών NORDSTERN COLONIA HELLAS A.E.Γ.Α. και NORDSTERN COLONIA HELLAS A.E.Α.Ζ.. Συγκεκριμένα, (i) η εδρεύουσα στη Γερμανία εταιρεία AXA COLONIA VERSICHERUNG A.G., που κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της εδρεύουσας στην Ελλάδα εταιρείας NORDSTERN COLONIA HELLAS A.E.Γ.Α. πωλεί και μεταβιβάζει α) μετοχές που αντιστοιχούν στο 70% του μετοχικού κεφαλαίου της ανωτέρω εταιρείας, στον Παύλο Ψωμιάδη, β) μετοχές που αντιστοιχούν στο 15% του μετοχικού κεφαλαίου της, στην εταιρεία ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α. και γ) μετοχές που αντιστοιχούν στο υπόλοιπο 15% αυτού, στην ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α.Ζ. και (ii) η ως άνω εταιρεία AXA COLONIA LEBENSVERSICHERUNG A.G. ως και η εδρεύουσα στη Γερμανία AXA COLONIA LEBENSVERSICHERUNG A.G., που κατέχουν η κάθε μία αντίστοιχα το 40% και 60% του μετοχικού κεφαλαίου της εδρεύουσας στην Ελλάδα εταιρείας NORDSTERN COLONIA HELLAS A.E.Α.Ζ. πωλούν και μεταβιβάζουν α) μετοχές που αντιστοιχούν στο 51% του μετοχικού κεφαλαίου της ανωτέρω εταιρείας στον Παύλο Ψωμιάδη και β) μετοχές που αντιστοιχούν στο υπόλοιπο 49% αυτού, στην εταιρεία ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α..

Βάσει του ως άνω συμφωνητικού, η ολοκλήρωση της αγοραπωλησίας, θα πραγματοποιηθεί μέχρι την 31.1.2000 (“Ημερομηνία Ολοκλήρωσης”), υπό τον όρο ότι θα έχουν προηγουμένως πληρωθεί οι προβλεπόμενες σ’ αυτό διαλυτικές αιρέσεις, ή τρεις (3) μήνες μετά την πλήρωση των αιρέσεων αυτών (“Ημερομηνία Παράτασης”).

Με την ολοκλήρωση της ανωτέρω αγοραπωλησίας ο Παύλος Ψωμιάδης θα αποκτήσει τον αποκλειστικό έλεγχο των εταιρειών NORDSTERN COLONIA HELLAS A.E.Γ.Α. και NORDSTERN COLONIA HELLAS A.E.Α.Ζ..

Η συμφωνία αυτή γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν.403/1977, όπως ισχύει.

Π.2 Ο Παύλος Ψωμιάδης του Δανιήλ, ασφαλιστής, κάτοικος Αμαρουσίου-Αττικής (Λεωφ. Κηφισίας 62), ελέγχει, στα πλαίσια της επιχειρηματικής του δραστηριότητας, άμεσα ή έμμεσα,:

- 1) με το 62,04% των κοινών μετοχών και το 51,90% των προνομιούχων μετοχών της την εταιρεία ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α. (οι μετοχές της οποίας είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών) η οποία ιδρύθηκε το 1944 και αποτελεί σήμερα όχι μόνο την μεγαλύτερη εταιρεία του ομίλου εταιρειών Π. Ψωμιάδη (Ομίλος Ασπης), αλλά και μία από τις μεγαλύτερες ασφαλιστικές εταιρείες της χώρας, που καλύπτει όλο το φάσμα ασφαλιστικών παροχών Ζωής, Υγείας, γενικών ασφαλειών και αντασφαλίσεων.
- 2) με το 74,48% των κοινών μετοχών της, την εταιρεία ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α.Ζ. (πρώην ΗΝΙΟΧΟΣ Α.Ε.Α.Ζ.) που δραστηριοποιείται στις αγορές των γενικών πρωτασφαλειών κατά των κινδύνων ζημιών και αντασφαλίσεων Ζημιών.
- 3) με το 90% των κοινών μετοχών της, την εταιρεία ΠΡΟΓΝΩΣΗ Α.Ε., που δραστηριοποιείται στην παροχή Ιατρικών Υπηρεσιών.

- 4) με το 90% των κοινών μετοχών της, την εταιρεία ΠΡΟΣΠΕΚΤ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ Α.Ε., που δραστηριοποιείται στην διαφημιστική αγορά.
- 5) με το 70% (30% αμέσως και 40% μέσω της εταιρείας ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.) των κοινών μετοχών της, την εταιρεία ΑΣΠΙΣ Α.Ε.Δ.Α.Κ., που δραστηριοποιείται σε Α/Κ διαχείρισης διαθεσίμων εσωτερικού, Α/Κ ομολογιών εσωτερικού και διεθνή και Α/Κ μετοχών εσωτερικού.
- 6) με το 82,42% (37,31% αμέσως και 45,11% μέσω της εταιρείας ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.) των κοινών μετοχών της, την εταιρεία ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ (Ltd) ΚΥΠΡΟΥ, που δραστηριοποιείται στις ασφαλίσεις Ζωής, εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας.
- 7) με το 43,78% (22,25% αμέσως και 21,53% μέσω της εταιρείας ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.) των κοινών μετοχών της, την εταιρεία ΑΣΠΙΣ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε., που δραστηριοποιείται σε τραπεζικές εργασίες.
- 8) μέσω της εταιρείας ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α., με το σύνολο των κοινών μετοχών της, την εταιρεία ΜΟΥΣΟΥΡΗΣ ΠΟΛΙΤΗΣ Α.Ε, που δραστηριοποιείται, στην αντιπροσώπευση ασφαλιστικών εταιρειών.
- 9) μέσω της εταιρείας ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α., με το 51,07% των κοινών μετοχών της, την εταιρεία ΑΣΠΙΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε.Ε.Χ., που δραστηριοποιείται στις επενδύσεις σε κινητές αξίες.
- 10) με το 70% (0,003% αμέσως και 99,99% μέσω της εταιρείας ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.) των κοινών μετοχών της, την εταιρεία ΑΣΠΙΣ ΕΣΤΙΑ Α.Ε. ΑΣΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ (πρώην ΑΣΠΙΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ Α.Ε.), που είναι κτηματομεσιτική εταιρεία και
- 11) μέσω της εταιρείας ΑΣΠΙΣ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε., με το 40% των κοινών μετοχών της, την εταιρεία ΑΣΠΙΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε., που δραστηριοποιείται σε χρηματιστηριακές εργασίες.

Με την με αριθ. 107/Π/23.12.99 απόφαση της Ε.Α., εγκρίθηκε η από 14.9.99 γνωστοποιηθείσα εξαγορά της ασφαλιστικής εταιρείας ΓΚΟΤΑΕΡ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Α. από τον κ. Παύλο Ψωμιάδη, ενώ με την με αριθ. 122/Π/10.4.2000 απόφαση της Ε.Α., εγκρίθηκε η γνωστοποιηθείσα εξαγορά της ασφαλιστικής εταιρείας COMMERCIAL UNION LIFE ΑΕΑΖ, από τον κ. Παύλο Ψωμιάδη και την ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α..

Το σύνολο των ακαθαρίστων ασφαλιστρών και ο κύκλος εργασιών από τις λοιπές δραστηριότητες του ομίλου εταιρειών Π. Ψωμιάδη (Ομίλος Ασπικ), για το έτος 1998, στην εθνική αγορά ανήλθε σε δρχ. 37,768 δις ή 113,93 εκατομ. ECU περίπου.

Π.3 Η NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Γ.Α. ("NCH"), ανώνυμη εταιρεία με έδρα την Αθήνα – Αττικής, ανήκει κατά 100%, στην Γερμανική εταιρεία AXA COLONIA VERSICHERUNG A.G., η οποία αποτελεί μέλος του πολυεθνικού ομίλου AXA, που δραστηριοποιείται σε τραπεζικές και ασφαλιστικές επιχειρήσεις. Η εταιρεία ιδρύθηκε το 1988 και δραστηριοποιείται στις αγορές των γενικών πρωτασφαλίσεων κατά των κινδύνων ζημιών και των αντασφαλίσεων, ενώ δεν ελέγχει άμεσα ή έμμεσα άλλη επιχείρηση. Το σύνολο των ακαθαρίστων ασφαλιστρών της NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Γ.Α., για το έτος 1998, στην εθνική αγορά ανήλθε σε δρχ. 11,845 δις ή 35,7 εκατ. ΕΥΡΩ περίπου.

Π.4 Η NORDSTERN COLONIA HELLAS LIFE Α.Ε.Α.Ζ. ("N.C.L."), ανώνυμη εταιρεία με έδρα την Αθήνα – Αττικής, ανήκει κατά 60% στην γερμανική εταιρεία AXA COLONIA LEBENSVERSICHERUNG A.G. και κατά 40%, στην επίσης γερμανική εταιρεία AXA

COLONIA VERSICHERUNG A.G., οι οποίες αποτελούν μέλη του προαναφερόμενου πολυεθνικού ομίλου AXA. Η εταιρεία ιδρύθηκε το 1989 και δραστηριοποιείται στην αγορά των ασφαλίσεων ζωής, ενώ δεν ελέγχει άμεσα ή έμμεσα άλλη επιχείρηση. Το σύνολο των ακαθαρίστων ασφαλιστρών της NORDSTERN COLONIA HELLAS LIFE A.E.A.Z., για το έτος 1998, στην εθνική αγορά ανήλθε σε δρχ. 3,9 δις ή 11,79 ΕΥΡΩ περίπου.

III.1 Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, της τιμής τους και της σκοπούμενης χρήσης τους.

Οι συμμετέχουσες στην συγκέντρωση επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στον ασφαλιστικό κλάδο. Στον εν λόγω κλάδο διακρίνονται οι παρακάτω σχετικές αγορές υπηρεσιών:

α) Αγορά πρωτασφαλειών ζωής.

β) Αγορά γενικών πρωτασφαλίσεων κατά των κινδύνων ζημιών. Η παραπάνω σχετική αγορά διακρίνεται σε τόσες επιμέρους αγορές, όσοι και οι κίνδυνοι που ασφαρίζονται, (όπως π.χ. πυρός, αυτοκινήτων, μεταφορών, προσωπικών ατυχημάτων, πλοίων και αεροσκαφών, γενικής αστικής ευθύνης, πιστώσεων και εγγυήσεων, νομικής προστασίας, βοήθειας, κεφαλαιοποίησης κ.λ.π.), δεδομένου ότι τα χαρακτηριστικά, τα ασφάλιστρα αλλά και ο σκοπός κάθε αγοράς είναι διαφορετικός και ως επί το πλείστον, όσον αφορά τον καταναλωτή, δεν υπάρχει δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ των διαφορετικών κινδύνων που ασφαρίζονται.

γ) Αγορά αντασφαλίσεων

Η διάκριση αυτή ακολουθείται και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε σειρά αποφάσεών της, βάσει του Κανονισμού (Ε.Ο.Κ.) 4064/89 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων, καθώς και στις αποφάσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού (βλ. ΕΑ 26/1996, 85/1997, 39/II/1999, 107/II/1999, 122/II/2000 κ.αλ.).

Συνεπώς στην υπό κρίση συγκέντρωση σχετικές αγορές προϊόντων αποτελούν οι αγορές : α) πρωτασφαλίσεων ζημιών, β) πρωτασφαλίσεων ζωής και γ) αντασφαλίσεων.

III.2 Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πωλούν τα σχετικά προϊόντα υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού. Ως σχετική γεωγραφική αγορά για τις αγορές των ασφαλειών ζωής και των γενικών ασφαλίσεων (εξαιρέσει του κλάδου των πλοίων και αεροσκαφών) θεωρείται η ελληνική επικράτεια. Για τον κλάδο των ασφαλίσεων πλοίων και αεροσκαφών ως σχετική γεωγραφική αγορά προσδιορίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση.(βλ. Δεύτερη Κοινοτική Οδηγία).Όσον αφορά τις αντασφαλίσεις, η σχετική γεωγραφική αγορά είναι διεθνής ή τουλάχιστον η Ευρωπαϊκή Ένωση, αφού οι αντασφαλίσεις μεταξύ των ασφαλιστικών εταιρειών γίνονται με ξένες ασφαλιστικές εταιρείες κυρίως για τον υπερεθνικό επιμερισμό του ασφαλιστικού κινδύνου.(Ε.Α. 26/96, 85/97, 7/II/98, 39/II/98 κλπ.)

IV.1 Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ετήσιας έρευνας, για το έτος 1998, της Ενώσεως Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος, (στην οποία συμμετέχει σχεδόν το σύνολο των δραστηριοποιούμενων στην χώρα μας ασφαλιστικών εταιρειών), η οποία καταγράφει την παραγωγή ασφαλιστρών των Εταιρειών-Μελών της Ενώσεως κατά κλάδο ασφάλισης, η συνολική παραγωγή ασφαλιστρών από πρωτασφαλίσεις των εταιρειών-μελών της, για το έτος 1998, έφθασε τα 637,9 δις δρχ., εκ των οποίων το 48,12% αφορά ασφαλίσεις κατά ζημιών και το υπόλοιπο

51,88% ασφαλίσεις ζωής, ενώ η αντίστοιχη παραγωγή ασφαλιστρών από αντασφαλίσεις (αναλήψεις) τα 12,5 δις δρχ.

2. Στην αγορά των γενικών πρωτασφαλίσεων κατά κινδύνων ζημιών, έλαβαν μέρος στην έρευνα, 72 Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις που ανέλαβαν αποκλειστικά ασφαλίσεις κατά Ζημιών (από τις οποίες 49 Ανώνυμες Ασφαλιστικές Εταιρείες και 23 Υποκαταστήματα Αλλοδαπών εταιρειών) και 15 μικτές –Ζωής και Ζημιών- (από τις οποίες 14 Ανώνυμες Ασφαλιστικές Εταιρείες και 1 Υποκατάστημα Αλλοδαπής Ασφαλιστικής). Οι μεγαλύτερες ασφαλιστικές εταιρείες του κλάδου των γενικών πρωτασφαλίσεων ζημιών, για το έτος 1998, στην εθνική αγορά, ήταν οι: ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Γ.Α. με μερίδιο άνω του 20%, ΦΟΙΝΙΞ–Γ.Α.Ε. Α.Ε., ΑΓΡΟΤΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α., ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ Ε.Α.Ε. ΖΗΜΙΩΝ και ΑΓΦ ΚΟΣΜΟΣ Γ.Α.Α.Ε., με μερίδια που κυμαίνονται μεταξύ 5,2% και 9,8%.

Οι συμμετέχουσες στην συγκέντρωση ασφαλιστικές εταιρείες ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α. και ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α.Ζ., (μέλη του ομίλου Π. Ψωμιάδη) και NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Γ.Α., κατείχαν για το ίδιο έτος στην παραπάνω αγορά, μερίδιο 0,7%, 1,3% και 3,5% αντίστοιχα. Συνεπώς, μετά την υπό κρίση συγκέντρωση, το μερίδιο των ανωτέρω εταιρειών του ομίλου Π. Ψωμιάδη (Ομιλος Ασπας) , θα ανέρχεται στο 5,5 % ή 6,2% αν συνυπολογισθεί και το μερίδιο της εταιρείας ΓΚΟΤΑΕΡ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Α., της οποίας η εξαγορά εγκρίθηκε κατά το 1999.

Περαιτέρω, σύμφωνα με την παραπάνω έρευνα, στις επιμέρους σχετικές αγορές των πρωτασφαλίσεων ζημιών, τα μερίδια των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση εταιρειών, στην εθνική αγορά, για το 1998, διαμορφώθηκαν ως εξής: ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ 7,3%, ΧΕΡΣΑΙΑ ΟΧΗΜΑΤΑ 6,9%, ΠΛΟΙΑ (Θαλάσσια, λιμναία, ποτάμια) 0,9%, ΜΕΤΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ 15,1%, ΠΥΡΚΑΪΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ 6,1%, ΛΟΙΠΕΣ ΖΗΜΙΕΣ ΑΓΑΘΩΝ 5,3%, ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΟΧΗΜΑΤΩΝ 4,8%, ΓΕΝΙΚΗ ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ 8,2%, ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ 0,2%, ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΑΠΩΛΕΙΕΣ 0,6%, ΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ 0,7%, ΒΟΗΘΕΙΑ 1,6%.

3. Στη σχετική αγορά των ασφαλειών Ζωής, έλαβαν μέρος στην έρευνα, 18 Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις που ανέλαβαν αποκλειστικά ασφαλίσεις Ζωής και 15 μικτές –Ζωής και Ζημιών- .

Οι μεγαλύτερες ασφαλιστικές εταιρείες του κλάδου των ασφαλίσεων Ζωής, για το έτος 1998, στην εθνική αγορά, ήταν οι: ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ Ε.Α.Ε. ΖΩΗΣ, ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Γ.Α., NATIONALE NEDERLANDEN Ε.Α.Α.Ε.Ζ., με μερίδια που κυμαίνονται από 13,9% έως 19,6%, Α.Λ.Ι.Κ.Ο. και SCOPLIFE Α.Ε.Α.Ε.Ζ., με μερίδια που κυμαίνονται από 6,5% έως 9,7% .

Οι συμμετέχουσες στην συγκέντρωση ασφαλιστικές εταιρείες, ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α., (μέλος του ομίλου Π.Ψωμιάδη) και NORDSTERN COLONIA HELLAS LIFE Α.Ε.Α.Ζ., κατείχαν για το ίδιο έτος στην παραπάνω αγορά, μερίδιο 5,3% και 1,1%, αντίστοιχα. Συνεπώς, μετά την υπό κρίση συγκέντρωση, το μερίδιο των εταιρειών του ανωτέρω ομίλου, θα ανέρχεται σε 6,4% ή 10,42% αν συνυπολογισθεί και το μερίδιο των εταιρειών ΓΚΟΤΑΕΡ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Α και COMMERCIAL UNION LIFE το οποίων η απόκτηση εγκρίθηκε το 1999 και το 2000, αντίστοιχα.

4. Στην αγορά των αντασφαλίσεων (Ζωής και Ζημιών), όπως αναφέρθηκε παραπάνω, η συνολική παραγωγή ασφαλιστρών από αντασφαλίσεις (αναλήψεις) ανήλθε στα 12.476.309.751 δρχ. Από το ανωτέρω ποσόν, το ποσόν των 12.271.244.800 δρχ. αντιστοιχεί στην παραγωγή ασφαλιστρών από

αντασφαλίσεις (αναλήψεις) κατά κλάδο ασφάλισης Ζημιών, ενώ μόλις το ποσόν των 205.064.951 δρχ. από αντασφαλίσεις (αναλήψεις) κλάδων Ζωής.

Αντασφαλίσεις Ζημιών

Οι μεγαλύτερες ασφαλιστικές εταιρείες του κλάδου αντασφαλίσεων Ζημιών, στην εθνική αγορά, για το έτος 1998, οι εταιρείες GERLING KONZERN ALLGEMEINE, και η ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Γ.Α., με μερίδιο που υπερβαίνει το 20%, ως και οι εταιρείες ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ ΟΔΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ, SUN ALLIANCE INS.(HELLAS) S.A., ΦΟΙΝΙΞ-Γ.Α.Ε. Α.Ε. και ΑΤΛΑΝΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ Α.Ε.Γ.Α., με μερίδιο που κυμαίνεται από 3,7% έως 8,2%.

Οι συμμετέχουσες στην συγκέντρωση ασφαλιστικές εταιρείες, ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α., ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α.Ζ. (μέλη του ομίλου Π.Ψωμάδη), και NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Γ.Α, κατείχαν για το ίδιο έτος στην παραπάνω αγορά, μερίδιο 0,1%, 1,0% και 0,2% αντίστοιχα. Συνεπώς, μετά την υπό κρίση συγκέντρωση, το μερίδιο του ανωτέρω ομίλου, θα ανέρχεται στο 1,3%. ή 1,4% εάν συνυπολογισθεί και η εταιρεία ΓΚΟΤΑΕΡ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Α., της οποίας η εξαγορά ενεκρίθη το 1999.

Αντασφαλίσεις Ζωής

Οι ασφαλιστικές εταιρείες του κλάδου αντασφαλίσεων Ζωής, οι οποίες κατέχουν το 100% της εθνικής αγοράς, για το έτος 1998, ήταν: METROLIFE- ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.Α.Ε.Ζ., με μερίδιο 67,9%, ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΖΩΗΣ Α.Α.Ε., με μερίδιο 22,4%, ALLIANZ Α.Ε.Α.Ζ., με μερίδιο 5,1%, Α.Λ.Ι.Ο., με μερίδιο 3,7%, ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α., με μερίδιο 0,8% και ΑΚΜΗ Α.Ε. ΖΩΗΣ, με μερίδιο 0,1%.

Σημειώνεται, ότι οι συμμετέχουσες στην συγκέντρωση εταιρείες, δεν δραστηριοποιούνται στην εν λόγω αγορά.

V. Σε μεγάλο βαθμό οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον ασφαλιστικό κλάδο εν γένει έχουν το ίδιο εύρος προϊόντων (υπηρεσιών) και την αυτή καθετοποίηση, με αποτέλεσμα ο πραγματικός ανταγωνισμός μεταξύ τους να είναι ιδιαίτερα έντονος. Ο δυνητικός ανταγωνισμός αναμένεται εντονότερος, αφού η απελευθέρωση της αγοράς ασφαλειών και το νομοθετικό πλαίσιο των ασφαλίσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση αναμένεται να οδηγήσει στην είσοδο ξένων ασφαλιστικών εταιρειών στην Ελλάδα κυρίως μέσω εξαγορών ή συγχωνεύσεων και συμμαχιών, αλλά και μέσω της δυνατότητας ελεύθερης παροχής ασφαλιστικών υπηρεσιών χωρίς εγκατάσταση. Επίσης, έχει αρχίσει να αναπτύσσεται ο θεσμός των τραπεζοασφαλίσεων, όπου τραπεζικά προϊόντα μπορούν να πωλούνται από ασφαλιστικές εταιρείες και το αντίστροφο, γεγονός που εξασφαλίζει μεγαλύτερη πελατεία και στους δύο τομείς με ταυτόχρονη μείωση του κόστους. Ο νέος θεσμός αναμένεται να αυξήσει το μέγεθος της ασφαλιστικής αγοράς, η οποία εκτιμάται ότι έχει μεγάλα περιθώρια ανάπτυξης για την ελληνική αγορά.

Η έρευνα και ανάπτυξη στον ασφαλιστικό κλάδο εστιάζεται στον εντοπισμό των αναγκών των καταναλωτών για ασφαλιστικά προϊόντα, την οικονομοτεχνική - αναλογιστική ανάλυση των σχετικών προϊόντων και το σχεδιασμό της σύνθεσής τους και της μείωσης του κόστους διακανονισμού και αποκατάστασης των ζημιών. Η τεχνολογική ανάπτυξη θα επηρεάσει κυρίως τους τρόπους διανομής των ασφαλιστικών προϊόντων (τηλεφωνική πώληση, διάθεση μέσω internet κλπ.).

Τα τελευταία χρόνια υπήρξε είσοδος μερικών νέων εταιρειών στην ασφαλιστική αγορά. Ενδεικτικά, από το 1995 έχουν εισέλθει στην ελληνική αγορά η Αγγλική εταιρεία ROYAL EXCHANGE ASSURANCE, η Γερμανική εταιρεία UNIVERSA Allg. V.A. και η Ισπανική εταιρεία MAPFRE Assistencia. Παράλληλα, παρέχονται περιορισμένης έκτασης ασφαλιστικές υπηρεσίες χωρίς εγκατάσταση στην Ελλάδα από εταιρείες του Κοινοτικού και Ευρωπαϊκού Οικονομικού χώρου βάσει των διατάξεων για ελεύθερη παροχή.

VI. Σύμφωνα με το άρθρ. 4 παρ.2, εδαφ.β του ν.703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μία επιχείρηση ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μίας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων. Με την υπογραφή του συμφωνητικού πώλησης μετοχών, αφενός μεταξύ των εταιρειών AXA COLONIA VERSICHERUNG A.G. και AXA COLONIA LEBENSVERSICHERUNG A.G. και αφετέρου του κ. Παύλου Ψωμιάδη και των εταιρειών ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α..Ε.Γ.Α. και ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α.Ζ., δυνάμει του οποίου, οι ανωτέρω Πωλήτριες θα μεταβιβάσουν στους Αγοραστές, το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου των θυγατρικών τους εταιρειών NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Γ.Α και NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Α.Ζ. και συνεπώς τον έλεγχο αυτών, δημιουργείται συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρ. 4 παρ. 2β, που εμπίπτει στις σχετικές ρυθμίσεις του νόμου αυτού.

VII. Η εν λόγω συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρ.4β παρ.1 του ν. 703/77, όπως ισχύει, δεδομένου ότι καλύπτεται τουλάχιστον η μία από τις δύο προϋποθέσεις που ο νόμος ορίζει, αυτή του κύκλου εργασιών (ακαθαρίστων ασφαλιστρών). Συγκεκριμένα, τα συνολικά ακαθάριστα ασφάλιστρα των συμμετεχουσών στην συγκέντρωση επιχειρήσεων και ο κύκλος εργασιών τους από τις λοιπές δραστηριότητές τους, στην εθνική αγορά, κατά τα οριζόμενα στο άρθρ. 4στ, ξεπερνούν τα 75.000.000 ΕΥΡΩ (161,45 εκατ. ΕΥΡΩ περίπου), ενώ το συνολικό ποσό ακαθαρίστων ασφαλιστρών των ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α. (μέλους του ομίλου Π. Ψωμιάδη) και NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Γ.Α, κάθε μίας χωριστά στην εθνική αγορά ξεπερνά τα 7.000.000 ΕΥΡΩ (60,94 εκατομ. και 11,79 εκατομ. ΕΥΡΩ αντίστοιχα).

Συνεπώς οι επιχειρήσεις είχαν υποχρέωση προηγούμενης γνωστοποίησης της συγκέντρωσης τους, σύμφωνα με το αρθ. 4β, όπως και το έπραξαν εμπρόθεσμα.

VIII. Σύμφωνα με το αρθ. 4γ παρ.1 του ν. 703/77, όπως ισχύει, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό, σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της και ιδίως με την δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

Με βάση όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω (βλ. παρ. IV-V) κατά την κρίση της Επιτροπής η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση δεν θα έχει ως αποτέλεσμα τον σημαντικό περιορισμό του ανταγωνισμού στις επιμέρους σχετικές αγορές τις οποίες αυτή αφορά και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

IX. Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ανταγωνισμού σχετικά με τους δευτερεύοντες περιορισμούς, πρέπει αυτοί να είναι άμεσα συνδεδεμένοι με το κύριο αντικείμενο

της συγκέντρωσης και αναγκαίοι για την πραγματοποίησή της πράγμα που σημαίνει ότι, εάν δεν υπήρχαν, η συγκέντρωση δε θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί ή θα μπορούσε μόνο υπό περισσότερο αβέβαιες συνθήκες, με σημαντικά λιγότερες πιθανότητες επιτυχίας.

Στους όρους 5.02 και 5.03 του από 6-12-1999 ανωτέρω συμφωνητικού πώλησης μετοχών, ρητά συμφωνείται (α) ότι οι Αγοραστές θα δικαιούνται να χρησιμοποιούν αυτούσιες τις εταιρικές επωνυμίες “Nordstern Colonia Hellas A.G.” και “Nordstern Colonia Hellas Lebensversicherung A.G.” το αργότερο μέχρι το τέλος του έτους 2001 και (β) ότι οι Πωλητές δεν θα διεξάγουν κανενός είδους άμεσες δραστηριότητες στην Ελλάδα στον τομέα των ασφαλειών εφ’ όσον διαρκεί το δικαίωμα της Hellas A.G και της Hellas Lebens A.G. να χρησιμοποιούν τις λέξεις Colonia και Nordstern ως μέρος των επωνυμιών τους κατά τα οριζόμενα ανωτέρω και ότι αν αποφασίσουν την διεξαγωγή αμέσων ασφαλιστικών δραστηριοτήτων στην Ελλάδα μετά την εκπνοή του χρονικού διαστήματος κατά την διάρκεια του οποίου απαγορεύεται ο ανταγωνισμός βάσει της παραγράφου 5.02, δεν θα δικαιούνται τότε να χρησιμοποιούν τα ονόματα “Nordstern Colonia Hellas A.G” και /η “Nordstern Colonia Hellas Lebensversicherung A.G.” ως μέρος των εταιρικών τους επωνυμιών.

Κατά την κρίση της Επιτροπής οι παραπάνω περιορισμοί είναι αναγκαίοι για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης καθώς επίσης και άμεσα συνδεδεμένοι με το κύριο αντικείμενο της και η χρονική διάρκεια για την οποία επιβάλλονται, κρίνεται λογική.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αποφαίνεται ότι δεν συντρέχει νόμιμος λόγος απαγόρευσης της από 15.12.1999 γνωστοποιηθείσας, βάσει του άρθρου 4β του ν.703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωσης επιχειρήσεων, που πραγματοποιείται με την εξαγορά του συνόλου του μετοχικού κεφαλαίου των εταιρειών NORDSTERN COLONIA HELLAS A.E.Γ.Α. και NORDSTERN COLONIA HELLAS A.E.Α.Ζ. από τον Παύλο Ψωμιάδη και τις εταιρείες ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α. και ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α.Ζ..

Η παρούσα απόφαση εκδόθηκε την 16^η Μαΐου 2000.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος

Ο Συντάξας την Απόφαση

Σταύρος Αργυρόπουλος

Παναγιώτης Μαντζουράνης

Η Γραμματέας

Αικατερίνη Τριβέλη